

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Бурштинський енергетичний коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор коледжу
_____ О.Д.Джура
«28» серпня 2015 р

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни «Фінансовий ринок»
назва дисципліни

Підготував викладач:

Ковальський Т.А.
П.І.П.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Докорінна зміна економічних відносин в Україні зробила необхідним формування нових механізмів перерозподілу фінансових ресурсів у державі. Отже, фінансовий ринок, який становить особливу сферу економічних відносин, де відбувається мобілізація тимчасово вільних коштів і трансформація їх у позичковий та інвестиційний капітал, зазнає найбільших змін. У зв'язку з цим підвищуються вимоги до майбутніх фахівців щодо знань основ функціонування фінансового ринку та навичок приймати правильні управлінські рішення щодо доцільності інвестування чи залучення коштів

Фінансовий ринок як навчальна дисципліна вивчає особливості функціонування фінансового ринку, управління емісійними та інвестиційними процесами на підприємствах різних форм власності з метою забезпечення їх ефективного розвитку.

Дисципліна має теоретично-прикладний характер: у теоретичному плані вона покликана поглибити знання стосовно організації функціонування фінансового ринку як підсистеми фінансових відносин та управління ним; у прикладному - сформувати навички проведення операцій на фінансовому ринку.

Мета навчальної дисципліни *«Фінансовий ринок»* – розкриття теоретичних і практичних основ розвитку та функціонування фінансового ринку

Предметом дисципліни *«Фінансовий ринок»* є відносини, що виникають у процесі купівлі-продажу фінансових ресурсів.

Основні *завдання дисципліни «Фінансовий ринок»*:

➤ визначити основні види фінансових ринків, забезпечення механізмів їх функціонування, основних учасників, методів і способів здійснення фінансових операцій;

➤ опанування основними фінансовими концепціями — “фінансовий ринок”, “зміни вартості грошей за часом”, “грошовий потік і його дисконтування”, “фінансові і ділові ризики” тощо,

➤ організація збирання необхідної інформації для аналізу і вибору фінансових інструментів і способів здійснення фінансових операцій,

➤ опанування методологією формування грошових потоків і оцінки ефективності здійснених операцій, методами визначення ефективності прийняття рішень про доцільність застосування відповідних фінансових інструментів, методами визначення ризиків фінансових ринків і фінансових інструментів і механізмів їх зменшення; способами і підходами управління ризиками.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати сутність та значення фінансового ринку в сфері економічних відносин, взаємозв'язок між джерелами формування фінансових ресурсів та їх використанням, функціонування фінансових інструментів, суті фінансового посередництва, особливості обміну різних видів фінансових інструментів, видів, форм і методів регулювання фінансового ринку.

2. Тематичний план дисципліни «Фінансовий ринок»

Найменування тем	Всього годин	В тому числі			
		лекції	практичні заняття	семінарські заняття	самостійна робота
Тема 1. Поняття та складові фінансового ринку.	14	4	-	2	8
Тема 2. Грошовий ринок та ринок банківських позичок.	14	6	-	2	6
Тема 3. Цінні папери як товар фінансового ринку.	14	6	-	2	6
Тема 4. Акції як основа формування власного капіталу.	12	4	2	-	6
Тема 5. Облігації як основа формування позикового капіталу.	10	2	-	2	8
Тема 6. Вексельний обіг.	10	2	-	-	8
Тема 7. Похідні цінні папери.	12	2	-	2	8
Тема 8. Первинний та вторинний ринки цінних паперів.	10	2	-	-	8
Тема 9. Фундаментальний аналіз цінних паперів.	10	2	-	3	5
<i>Разом</i>	<i>108</i>	<i>30</i>	<i>2</i>	<i>13</i>	<i>63</i>

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема №1.

Фінансовий ринок: поняття та основні складові.

Поняття фінансового ринку. Місце фінансового ринку в системі фінансово-економічних відносин. Структура фінансового ринку. Функції фінансового ринку. Учасники фінансового ринку. Товари та суб'єкти фінансового ринку. Класифікація фінансового ринку.

Тема №2.

Грошовий ринок та ринок банківських позик.

Грошовий ринок: поняття та особливості. Структура грошового ринку. Функції грошового ринку. Міжбанківський та валютний ринок. Сутність банківської діяльності. Організаційно-правові форми банку. Класифікація банківських операцій. Депозитна та кредитна діяльність банків. Депозит. Кредит. Принципи та функції кредиту. Позичковий відсоток.

Тема №3.

Цінні папери як фінансовий інструмент.

Цінні папери та їх основні властивості. Функції і роль цінних паперів в економіці. Класифікація цінних паперів. Вартість цінних паперів. Види і форми отримання доходу за цінними паперами. Регулювання діяльності на фондовому ринку.

Тема №4.

Акції як основа формування власного капіталу.

Характеристика акцій: сутність, цілі випуску, види акцій, реквізити акцій. Визначення вартості акцій. Оцінка акцій. Дивіденди та організація дивідендної політики.

Тема №5.

Облігації як джерело формування позичкового капіталу.

Сутність облігацій як цінного паперу та їх основні характеристики. Цілі випуску облігацій, реквізити облігацій. Класифікація облігацій. Визначення вартості та доходу по облігаціях.

Тема №6.

Вексельний обіг.

Сутність векселя, функції векселів в економіці. Термінологія вексельного обігу. Особливості вексельного обігу в Україні. Класифікація векселів. Акцепт, аваль и протест векселя. Банківські операції з векселями.

Тема №7.

Похідні цінні папери.

Характеристика та особливості похідних цінних паперів. Опціон як основний похідний цінний папір. Ціна та стилі опціону. Характеристика варанту як похідного цінного паперу. Сутність ф'ючерсних угод, правила їх організації та функціонування.

Тема №8.

Первинний та вторинний ринки цінних паперів.

Суть та характеристика первинного ринку цінних паперів. Випуск та розміщення цінних паперів на первинному ринку. Суть та характеристика вторинного ринку цінних паперів. Біржовий та позабіржовий фондові ринки. Правові засади створення і функціонування фондової біржі.

Тема №9.

Фундаментальний аналіз цінних паперів.

Цілі та види аналізу цінних паперів. Фундаментальний аналіз цінних паперів: сутність, мета, завдання і етапи проведення. Технічний аналіз цінних паперів. Рейтингова оцінка емітента та цінних паперів. Портфель цінних паперів: поняття, види, мета формування та завдання управління. Оцінка доходу та ризику портфеля цінних паперів

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

Господарський кодекс України.

Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» за станом на 20.20.2002 р.

Закон України “Про цінні папери та фондову біржу”

Волгіна Н.О. Конспект лекцій з дисципліни “Фінансовий ринок” – Харків: ХДАМГ, 2003

Горбач Л. М., Каун О. Б. Ринок фінансовий послуг: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2009.

Колісник М.К., Маслак О.О., Романів Є.М. Фінансовий ринок: Навч. посібник - Львів, Нац.ун.-т, 2004.

Кредитування: теорія і практика / В.Д. Лагутін.- К.: Знання, 2001.

Маслова С.О., Опалов О.А. Фінансовий ринок: Навч.посібник.- К.:Каравела, 2004.

Мельник В.А. Ринок цінних паперів. Довідник керівника підприємства. Спеціальний випуск. – К.: А.Л.Д., Віра-Р, 1998. – 560 с.

Мендрул О.Г., Павленко І.А. Фондовий ринок: операції з цінними паперами. – К.: КНЕУ, 2000. – 350 с

Мозговий О. М. Фондовий ринок: Навч.-метод. посібник для самост. вивч.

Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2002.

Пасічник В.Г., Афаліна О.В. Ринок цінних паперів: Навч.посібник.-К.: Центр навч. літ.-ри, 2005.

Прокопенко І. Ф., Ганін В. І. Основи банківської справи: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005.

Романова М. І., Устюгова Ж. В. Основи банківської справи. Навчальний посібник. – К.: центр учбової літератури, 2007

Суторміна В. М., Радзієвська В. М., Стеценко Б. С. Фінансовий ринок. Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2001.

Фінанси (теоретичні основи): Підручник / М. В. Грідчина, В. Б. Захожай, Л. Л. Осіпчук та ін.;

Ходаківська В.П., Беляєв В.В. Ринок фінансових послуг: теорія і практика – Навч. Посібник. К.: ЦУЛ, 2002.-

Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – К.: Знання-Пресс, 2002. – 535с.

Шумелда Я. Страхування. Навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей. – Тернопіль: Джура, 2004. – 208 с.